

ΤΟ ΑΚΡΙΒΕΣ ΣΤΙΓΜΑ ΜΑΣ

Παρ' ό,τι στο προηγούμενο και πρώτο – τεύχος του νεοφώτιστου περιοδικού μας δηλώσαμε την **«ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΜΑΣ»**, επανερχόμαστε προς άρση κάθε τυχόν- παρεξήγησης.

Γνωστοποιήσαμε ότι την Π.Ε.Π.Ε.Μ. **«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»** αποτελούν επιστήμονες και με κάθε τρόπο θεραπευτές της Εθνικής μας μουσικής παράδοσης, εκκλησιαστικής και δημοτικής - λαϊκής. Το δε άρθρο 2 του καταστατικού μας ορίζει: «Κύριος σκοπός της Ένωσης είναι η προβολή της Εθνικής μας Μουσικής (εκκλησιαστικής και δημοτικής) και η προστασία της από κάθε είδους νεωτερισμούς και ανάρμοστες εκτελέσεις».

Συνεπώς καθίσταται σαφές ότι η όλη προσπάθειά μας είναι καθαρώς **ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ**. Δεν έχει συνδικαλιστικό χαρακτήρα, δεν αποβλέπει σε επαγγελματικές διεκδικήσεις, ούτε αποσκοπούμε

σε οποιαδήποτε συμφέροντα. Δεν επιδιώκουμε να υποκαταστήσουμε άλλους, σχετικούς με τις μουσικές μας παραδόσεις φορείς. Απεναντίας ερχόμαστε ανιδιοτελείς και ανυστερόβουλοι αρωγοί στις προσπάθειες όλων των προϋπαρχόντων συναφών φορέων, ώστε από κοινού να περιφρουρήσουμε αυτό το μείζον Εθνικό μας κεφάλαιο από τις παντοειδείς αλλοτριωτικές τάσεις, οι οποίες αναμφισβητήτως το καταταλανίζουν σήμερα, με απρόβλεπτες μάλιστα συνέπειες. Γι' αυτό και ζητούμε συστράτευση όλων των με οποιονδήποτε τρόπο θεραπευτών των μουσικών μας παραδόσεων και -κυρίως- κατανόηση και έμπρακτο ενδιαφέρον από όλους τους αρμόδιους φορείς. Η διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα της μουσικής μας, είναι ιερό καθήκον και ιστορική ευθύνη όλων. Κυρίως δε, των ειδικών και των αρμοδίων μεγάλων φορέων.

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14(115 21)

ΠΡΩΤ. 2067

ΑΡΙΘΜ.

ΑΘΗΝΗΣΙ ΤΗ 11η Μαΐου 2005

ΔΙΕΚΠ. 1035

Προς
Το Ωδείο «Αιγάλεω»
Εις Αιγάλεω

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς το πλαίσιον τοῦ ποιμαντικοῦ ενδιαφέροντος Ἀυτῆς, μεριμνά διὰ «τὴν διαφύλαξιν τοῦ λειτουργικοῦ ἥθους καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως ἐπὶ τῶν λειτουργικῶν τεχνῶν» (άρθρον 14 περ. 2 τοῦ υπ' αριθμ. 160/2004 Κανονισμοῦ «Περὶ λειτουργίας τῶν Συνοδικῶν Επιτροπῶν», Φ.Ε.Κ. 100 / τ.Α' / 20.5.2004).

Ὅθεν, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν Συνεδρίαν Ἀυτῆς τῆς 5^{ης} μηνὸς Φεβρουαρίου 2003, διεξήλθε το λεγόμενον «**μουσικολογικὸν ζήτημα**», δηλονότι τὸν προσήκοντα καὶ παραδοσιακῶς ἐνδεδειγμένον τρόπον ἀποδόσεως τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Τέχνης

καὶ ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐμμένει εἰς τὴν Ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ εἰς τὴν μεθοδολογίαν τῶν τριῶν Διδασκάλων, ἥτοι τοῦ Μητροπολίτου Μαδύτων Χρῦσανθου, τοῦ Γρηγορίου Πρωτοψάλτου καὶ τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν λόγοι ἀλλαγῆς τῶν παραδεδομένων εἰς τὴν Βυζαντινὴν Ἐκκλησιαστικὴν Τέχνην καὶ Μουσικὴν.

Διὰ τῆς Ἀποφάσεως Ἀυτῆς ἡ Ἐκκλησία φροντίζει ἵνα διασώσῃ ἀκέραιον τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ἦθος καὶ μὴ παραφθείρῃ τὴν ἀρχαίαν ἡμῶν καὶ Ἱεροπρεπὴ παράδοσιν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἀνωφελῶν καινοτομιῶν καὶ ξενοπρεπῶν αλλοιώσεων, καθ'

όσον γνωρίζει την σπουδαιότητα και αναγκαιότητα της Ιεράς ταύτης Παραδόσεως, ως συνδέσμου αρραγούς προς το ένδοξον παρελθόν ημών και εγγύησιν ελπίδος δια το ασφαλές μέλλον.

Ταύτα γνωρίζομεν υμίν και παρακαλούμεν όπως ενημερώσητε τα Τμήματα, διδασκαλίας της Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής, τα λειτουργούντα εν τω υμετέρω

Ωδείο, δια την ακριβή τήρησιν της ως άνω Συνοδικής Αποφάσεως.

Εντολή της Ιεράς Συνόδου
Ο Αρχιγραμματεύς
Ο Χριστιανουπόλεως Σεραφείμ

Ευχαριστούμε και συγχαίρουμε την Δ.Ι.Σ. της Εκκλησίας της Ελλάδος για την κατανόηση του μεγέθους του μουσικολογικού προβλήματος και την σαφέστατη θέση της υπέρ της εμμονής στα καθιερωμένα. Ευελπιστούμε ότι θα έχει και πρακτική εφαρμογή η ιστορική αυτή απόφασή της – όπως εκφράζεται με την παραπάνω εγκύκλιο – σε όλα τα επίπεδα της μουσικής εκπαίδευσής που παρεκκλίνουν από τα καθιερωμένα

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Οι ολοένα και περισσότερο αυξανόμενες δίνες της νέας τάξης πραγμάτων (παγκοσμιοποίηση τη λένε), που λίγο-λίγο καταποντίζουν παραδόσεις, ήθη, έθιμα και κάθε είδους διαχρονικών αξιών, είναι πλέον γεγονός. Και φυσικά, κάθε λαός που ξεκόβει απ' αυτές τις αξίες και τις συνήθειές του, είναι καταδικασμένος να χάσει την

Εθνική του ταυτότητα. Εάν π.χ. ο λαός μας χάσει τις γραπτές και προφορικές παραδόσεις του, χάσει τα ήθη και έθιμά του και κάθε ιδιαίτερη αξία, που τον χαρακτηρίζει σαν λαό και σαν Έθνος, τότε μοιραίως χάνει την Εθνική του ταυτότητα, αφελληνίζεται.

Μπροστά σ' αυτήν την ισοπεδωτική λαίλαπα, ευτυχώς

υπάρχουν κάποιες γερές αντιστάσεις, σε όλα τα επίπεδα της Ελληνικής κοινωνίας, που αμύνονται σθεναρώς. Φυλάνε Θερμοπύλες, Μαραθώνες, Σούλια, Μεσολόγγια. Και –ασφαλώς– αξίζει κάθε έπαινος στους προσηλωμένους στις παραδόσεις και στις αξίες μας, που με κάθε τρόπο μάχονται για τη σωτηρία και τη διαιώνισή τους.

Όμως και οι παραδόσεις μας δεν εξαιρούνται του κανόνα: «δεν υπάρχει καλλιέργεια χωρίς ζιζάνια». Και δυστυχώς, τελευταία ανεφύησαν και τέτοια στις μουσικές μας παραδόσεις. Το οξύμωρον και επικίνδυνον είναι ότι αυτοί οι αλλοτριωτές και εκμαυλιστές των μουσικών μας παραδόσεων, παριστάνουν τους μοναδικούς γνώστες και αυθεντικούς εκφραστές τους! Παρουσιάστηκε π.χ. κάποιος (ένας και μοναδικός) απ' το πουθενά και επιχείρησε να ανατρέψει όλα όσα οι φωτισμένοι της επιστήμης, οι επιτροπές των ειδικών και οι στρατιές των μαϊστόρων εκφραστών των μουσικών μας παραδόσεων διέσωσαν δια μέσου των αιώνων και μας τα παρέδωσαν αλώβητα. Όσα, δηλαδή, η τέχνη, η επιστήμη και οι αιώνες σεβάστηκαν και διατήρησαν, ο ένας και μοναδικός

προσπάθησε να τα διαγράψει, επιβάλλοντας τις προσωπικές του απόψεις. Υποστηρικτές του, ελάχιστοι βολεμένοι, ημιμαθείς και αφελείς. Έτσι εκ του μη όντως δημιουργήθηκε τεράστιο πρόβλημα και πλήρη σύγχυση με απρόβλεπτες συνέπειες.

Επίσης, υπήρξε και η κραυγαλέα περίπτωση του ασύστολου εκχυδαϊσμού της μουσικολογιογραφικής μας παράδοσης, που άφησε άναυδο τον απανταχού Ελληνισμό. Και πάλι ευτυχώς– λειτούργησαν γερές αντιστάσεις.

Οι αρμόδιοι όμως και υπεύθυνοι θεματοφύλακες των παραδόσεων και των ηθικών μας αξιών τι κάνουν μπροστά σ' αυτή την καταστροφική λαίλαπα; Συνήθως παίζουν ρόλο Ποντίου Πιλάτου. Ή –στην καλύτερη περίπτωση– συμβουλεύουν να κρατήσουμε τις παραδόσεις μας για να μακροημερεύσουμε! Αυτά, πάντα σε θεωρητικά επίπεδα. Όμως, για να γίνουν πιστευτοί θα πρέπει να εκδηλώσουν εμπράκτως το ενδιαφέρον τους. Διότι τα Εθνικά μας κεφάλαια, οι διαχρονικές αξίες και οι ιστορικές αλήθειες, δεν σηκώνουν διπλωματικούς ελιγμούς, διγλωσσίες και παζαρέματα.

Ζητάμε την παράδοση;

Ας το αποδείξουμε εμπράκτως.

ΚΑΠΟΙΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Απορούμε γιατί δεν αναφέρεται πουθενά η προς την Δ. Ι. Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος σαφέστατη γνωμάτευση του μουσικολογιωτάτου και αρίστου ερμηνευτού της Β.Ε.Μ. πρώην Μητροπολίτη Πατρών κ.κ. **Νικοδήμου Βαληνδρά**, με την οποία αποφαίνεται κατά τρόπον, που συμπίπτει με την από μακρού εκπεφρασμένη διαπίστωση του ψαλτικού κόσμου, ότι δηλαδή «δια της τεχνοτροπίας Καρά, διακυβεύεται και νοθεύεται το γνήσιον Αγιορειτικόν και Πατριαρχικόν ύφος».

Ποιος τέλος πάντων θα καταργήσει κάποιες αντινομίες όπως π.χ. ενώ αφ' ενός μεν το σύστημα Καρά καταδικάζεται παρά πάντων και βεβαίως απ' το κορυφαίο καθ' ύλην αρμόδιο όργανο, την Δ.Ι.Σ. της Εκκλησίας της Ελλάδας, αφ' ετέρου να διδάσκεται στο ΩΔΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ και σε ορισμένες μουσικές σχολές της χώρας; Οι δε κύριοι εκπρόσωποι του μουσικού συστήματος Καρά να έχουν καταλάβει όλα τα Μ.Μ.Ε. και να μεταδίδουν ένα είδος Βυζαντινής μουσικής, που μόνο θυμηδία προκαλεί στο σύνολο των θεραπειών της μουσικής μας;

Ακόμα και στο Ρ.Σ. της Εκκλησίας της Ελλάδος κάποιοι παρουσιαστές υμνούν καθ' υπερβολήν εκπροσώπους της σχολής Καρά και μεταδίδουν τις ανούσιες ψαλμωδίες τους, περιφρονώντας έτσι την εγκύκλιο της Δ.Ι.Σ., που σαφώς καταδικάζει το σύστημα Καρά. Ελπίζουμε να ιδούμε συντόμως ταύτιση λόγων και έργων από κάθε αρμόδιο. Το ελπίζουμε!

Κυριακή πρωί 29-5-2005: ημέρα αποφράς. Ο Ρ.Σ. της ΕΡΑ μεταδίδει την εκπομπή των κ.κ. **Αγγελόπουλου-Αγγελίδη**. Η εκπομπή τελειώνει με το Δοξαστικό της ημέρας «Η πηγή της ζωαρχίας», που εκτελεί η «Ορθόδοξη» (sic) Βυζαντινή Χορωδία, σε διδασκαλία του χοράρχου κ. Μακρή. Η...(προ εξ βημάτων) εκτέλεση του μαθήματος, ουδεμίαν σχέση είχε με τη βυζαντινή μουσική της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Φαίνεται πως ο κ. Αγγελόπουλος φροντίζει επιμελώς να δείχνει ότι υπάρχουν και χειρότερα από ό,τι εκείνος παρουσιάζει μακράν του Πατριάρχου. Δεν έχουμε, παρά να ευχηθούμε:

«Και μη χειρότερα»

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

Απόσπασμα από τα Πρακτικά του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου Ψαλτικής Τέχνης (Αθήνα 3-5 Νοεμβρίου 2000) σελ. 85) (Γράφει ο καθ. κ. Γρ. Στάθης) «στ. Πρόταση. Να αρθεί το μεσόστοιχο του 1814». «Πως θα αρθεί το μεσόστοιχο; Πέντε τουλάχιστον πράγματα βλέπω πως πρέπει να είναι τα μελήματα μας, ημέρας και νυκτός.

Α. Εκμάθηση της σημειογραφίας της μέσης, βυζαντινής περιόδου (ιδ' - ιη' αιών) και βέβαια και της Νέας Μεθόδου.

Β. Ερμηνευτική προσέγγιση της σημειογραφίας λίγο πριν και μετά την καθιέρωση της Νέας Μεθόδου.

Γ. Συγγραφή νέων θεωρητικών με ολική θεώρηση της Θεωρίας της Ελληνικής Μουσικής.

Δ. Γνώση της χειρόγραφης παράδοσης και επιστημονική κριτική έκδοση των Απάντων των κυριότερων μελουργών στην ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ και στην αναλυτική σημειογραφία της Νέας Μεθόδου.

Ε. Ισχύς του Βυζαντινού Τελετουργικού (Γ' Νεαρά Ιουστινιανού και εξής) με όλους τους οφφικιάλους στους Χορούς, δηλαδή Μαϊστορα α' ψάλτη, λαμπαδάριο, δομεστικούς, αναγνώστες κανονάρχους,

μονοφωνάρηδες και καλοφωνάρηδες και βέβαια και παιδιά, και ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΤΥΠΙΚΑΡΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΡΧΗ όπως σώζεται ακόμα τώρα στο Άγιον Όρος».

Όσοι γνωρίζουν την αδράνεια των εκκλησιαστικών παραγόντων, την ένδοια στην οποία έχουν περιέλθει τα αναλόγια της Εκκλησιαστικής Εκκλησίας και τις γλίσχρες αμοιβές των μοναδικών σε πολλές περιπτώσεις ψαλτών, κι αυτών αυτοσχεδίων, μπορούν να μορφώσουν γνώμη για το πόσο βαθιά νυχτωμένοι είναι μερικοί βολεμένοι καθηγητάδες, οι οποίοι, απλώς μας θύμησαν το ανέκδοτο: «Μεγαλειωτάτη πεινάμε, δεν έχουμε ψωμί. – Δεν πειράζει, φάτε παντεσπάνι.

ΥΓ. Στη σελίδα 80: Γράφει ο ίδιος καθηγητής. Όμως οι γνώστες της Νέας Μεθόδου απ' το 1814 και δώθε δε αναγνωρίζουν το παλαιό. Οι επτά χιλιάδες μουσικοί κώδικες που προείπα είναι για τους πλείστους μουσικοδιδάσκαλους και ψάλτες της μετά το 1814 εποχής και της παρούσης γενιάς «tabula rasa» ως να μη γράφτηκαν ποτέ ή παραμένουν επτασφράγιστα βιβλία που κρύβουν μυστικά!!!!

ΠΟΥ ΠΟΡΕΥΟΜΕΘΑ

Γνωρίζαμε πάντα, ότι κάποιοι-κυρίως πρακτικοί λαϊκοί οργανοπαίχτες-έκαναν χρήση ανατολικής μουσικής ορολογίας ως προς τους ήχους (δρόμους τους λένε), χωρίς βεβαίως να είναι πάντα ακριβείς. Το θεωρούσαν μάλιστα ως «μέγα προσόν» και «αξιοζήλευτη ευρυμάθεια». Τελευταία διαπιστώνουμε ότι η μακαμολογία κερδίζει έδαφος ολοταχώς, αφού – όπως πληροφορούμαστε – σε κάποιες σχολές Ελληνικής πραδοσιακής μουσικής, την ονοματολογία των ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ήχων, έχουν ήδη αντικαταστήσει τα ΑΡΑΒΟΠΕΡΣΟΤΟΥΡΙΚΑ μακάμια! Οι διδασκαλίες αυτές-λένε-, βασίζονται στην εργασία των Χρ. Τσιαμούλη - Π.Ερευνίδη «Ρωμιοί συνθέτες της Πόλης 17^{ος} - 20^{ος} αι. Αθήνα 1998». Μετά, δηλαδή, τον κατακερματισμό των 8 ήχων από τον μακαριστό Σίμωνα Καρά, ο οποίος όμως χρησιμοποίησε - την όποια εκείνος εμπνεύστηκε-Ελληνική ρολογία, ολοκληρώνουν το έργο του οι κ.κ. Τσιαμούλης-Ερευνίδης, μετονομάζοντας την «Καρική» πολυηχία σε μακαμάτ, τα οποία διδάσκονται πλέον επισήμως σε Ελληνικές μουσικές σχολές! Αλήθεια, με ποια έγκριση και με ποια άδεια;

Η πλήρης αυτή μετονομασία της ακατανόητης και καταστροφικής για την μουσική μας πολυηχίας σε

μακαμάτ, παρατίθεται στο περισπούδαστο μουσικολογικό σύγγραμμα του εμβρισθέστατου ερευνητού της Ελληνικής μουσικής, αρχιμανδρίτου π.Αθ.Σιαμάκη, ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ» στη σελ. 61-64, ΑΘΗΝΑ 2005.

Ασφαλώς, είναι γνωστά και πληρέστερα τα προγενέστερα έργα Ελλήνων μουσικών (κυρίως της Πόλης) του 19^{ου} και 20^{ου} αι., τα οποία καταγράφουν μακαμάτ, όπως: α) «ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ», Στεφ.Δομεστίκου - Κων/νου Πρωτοψάλτου, ΚΩΝ/ΠΟΛΗ 1843. β) «Η ΠΑΝΔΩΡΑ», Θ. Φωκαέως, ΚΩΝ/ΠΟΛΗ 1843. γ) «ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΕ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ» Π.Γ. Κηλτζανίδου, ΚΩΝ/ΠΟΛΗ 1881. δ) «ΑΣΙΑΣ ΛΥΡΑ», Κ.Α.Ψάχου, Αθήναι 1908. Υπάρχουν ακόμα αρκετές άλλες έντυπες και χειρόγραφες εργασίες γύρω απ'την Ανατολική μουσική. Έτσι ούτε οι πρώτοι, ούτε οι μόνοι είναι οι κ.κ. Τσιαμούλης - Ερευνίδης, που ασχολήθηκαν με την ανατολική μουσική. Και, φυσικά, το μεμπτόν δεν έγκειται στην εργασία τους αυτή ως μελέτη, αλλά στην εισαγωγή των μακαμάτ στην Ελληνική μουσική εκπαίδευση, κάτι το οποίον ουδέποτε ουδείς είχε διανοηθεί.

Αντί, λοιπόν, κάποιοι πεπαιδευμένοι μουσικοί να καθοδηγήσουν και να προσελκύσουν στην Ελληνική μουσική ορολογία τους πρακτικούς λαϊκούς οργανοπαίχτες, προωθούν στην Ελληνική μουσική εκπαίδευση αραβοπερσοτουρκική ορολογία! Πετάμε, δηλαδή, τα βαρύτιμα χρυσούφανα κειμήλιά μας και περισυλλέγοντας ξένα ξεφτίδια, προσπαθούμε να υφάνουμε κουρέλια;
Η παραδοσιακή των Ελλήνων μουσική, ως το αρχαιότερο καταγεγραμμένο και κωδικοποιημένο μουσικό σύστημα

του κόσμου, είναι πληρέστατη από πάσης πλευράς και δεν έχει ανάγκη δανείων. Είναι δε βασικό και πολυτιμότεο Εθνικό μας κεφάλαιο. Συνεπώς, ο εξαραβοτουρκισμός της, που επιχειρείται τελευταίως, αποτελεί κατά τον επιεικέστερο χαρακτηρισμό - μέγα εθνικό ατόπημα.

Επιτέλους! Ας ενδιαφερθούν κάποιοι Έλληνες αρμόδιοι και υπεύθυνοι θεματοφύλακες των εθνικών μας κεφαλαίων, πριν απολεσθεί το παν.

26 Ιουνίου 2005

Κυριακή πρωί ώρα 7, στην ΕΡΤ ο κ. Αγγελόπουλος με τη συντροφιά ενός καθηγητού της μουσικής, σχολιάζει την τελευταία εγκύκλιο της Ι.Σ. της Εκκλησίας της Ελλάδος, σχετικά με την διδασκαλία της εκκλησιαστικής μουσικής στα ωδεία. Απ' όσα ειπώθηκαν, σε μεγάλο μέρος ως προς την διδασκαλία της μουσικής σε μερικά ωδεία, συμφωνούμε απολύτως. Αλλά ειπώθηκαν και άλλα, με τα οποία ο κ. Αγγελόπουλος θα μας επιτρέψει να διαφωνήσουμε απολύτως. Διαφωνούμε ότι οι τρεις διδάσκαλοι και ο Σιμ. Καράς (τον οποίον ακολουθεί) συμφωνούν, στην διατύπωση της εκκλη-

σιαστικής μουσικής. Γιατί (α) οι τρεις διδάσκαλοι κατήργησαν την οξεία και την αντικατέστησαν με το ολίγον.

(β) κατήργησαν τα εξ ποιοτικά στοιχεία (μετά τα τριάντα τέσσερα που είχε κατηργήσει ο **Πέτρος Λαμπαδάριος**) πράξη απολύτως δικαιολογημένη, αν ληφθεί υπ' όψιν, ότι έπρεπε η εκκλησιαστική μουσική να ήταν όσο το δυνατόν απλή και απέριτη, να συμφωνούσε με το γενικό πνεύμα του Χριστιανισμού, και να είχε την πατριαρχική έγκριση.

(γ) Οι τρεις διδάσκαλοι μας παρέδωσαν την οκταηχία, ενώ ο Σ.Καράς προσπάθησε να

επιβάλλει μια ακατάσχετη πολυηχία. Συνεπώς το σύστημά του ουδεμία σχέση έχει με εκείνο των τριών διδασκάλων.

Δεν καταλαβαίνουμε, λοιπόν, γιατί ο κ. Αγγελόπουλος συμφωνεί με όσα διαφωνεί.

Εάν όμως κοινοποιούνταν αυτούσιο το σχετικό υπόμνημα του πρώην Σεβασμιωτάτου Πατρών κ.κ. **Νικοδήμου**, ότι «δια του συστήματος Καρά, διακυβεύεται το γνήσιο ύφος της Εκκλησιαστικής μουσικής που εκφραστής του είναι το Πατριαρχείο και το Άγιο Όρος», τότε πιστεύουμε ότι ο κ. Αγγελόπουλος θα σιωπούσε.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»
ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΓΝΗΣΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΑΧ/ΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
ΑΙΤΩΛΙΑΣ 2
Τ.Κ. 16341 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ-ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-9920182
FAX : 210-9960505
ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ
ΝΟΜΟ
Ο ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΔΕΚΤΗ ΚΑΘΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- α) Εάν κάποιος αντιγράψει ακριβώς τις πολυδαίδαλες - και ακατανόητες θέσεις και απόψεις περί μουσικής του δα-σκάλου του, μπορεί να θεωρηθεί συγγραφέας;
- β) Τελευταία κάποιοι-δήθεν επιστήμονες – μουσικοί επισκέπτονται επαρχιακές πόλεις για να μεταδώσουν τα επιστημονικά μουσικά φώτα τους, δημιουργώντας μια άκρως συγκεχυμένη κατάσταση. Αγνοούν ότι η μουσική μας παράδοση είναι δημιούργημα και κτήμα ολόκληρου του λαού

- μας και δεν πηγάζει από συγκεκριμένα κέντρα και ορισμένα άτομα; Πού στηρίζουν όμως αυτό το μουσικό αλαλούμ, που με φανατισμό προσπαθούν να επιβάλλουν;
- γ) Όπως και ο πρότανης του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Μπαμπινιώτης** δήλωσε, «τα Μ.Μ.Ε. παίζουν και εκπαιδευτικό ρόλο και – ίσως- διδάσκουν περισσότερο από τις έδρες των δα-σκάλων». Από πλευράς μουσικής παράδοσης τι προσφέρουν

στο λαό; Τελευταία, στις εκπομπές Βυζ. Εκκλησιαστικής μουσικής, όλο και περισσότερο μεταδίδονται κάποιοι νέοι άσημοι, με ασταθέστατες φωνούλες και ανούσιο ψάλλειν. Από αυτούς θα διδαχτούν οι νεώτεροι τρόπο έκφρασης, το λεγόμενο ύφος της ψαλμωδίας, ή από τους κορυφαίους μαϊστορες **Ιάκωβο, Πρίγγο, Στανίτσα, Χρύσανθο, Καραμάνη, Ταλιαδώρο, Μουτάογλου** κ.ά., που όλο και σπανιότερα μεταδίδονται οι ιστορικές ηχογραφήσεις των θεμελιωδών και υποδειγματικών εκτελέσεών τους; Οι δε εκπομπές για τη δημοτική μουσική, περιορίζονται στις μεταδόσεις ελαχίστων μικρασιατικών, νησιώτικων και μωραϊτικών –και βέβαια κάποιων χυδαίων τραγουδιών. Γιατί δεν ακούγονται οι βάρδοι ερμηνευτές που ανέδειξαν το δημοτικό τραγούδι, **Παπασιδέρης, Ρούκουνας, Χαλκιάς, Νάκος, Ρίτα, Ρόζα** και οι δεξιότητες του κλαρίνου, **Καρακώστας,**

Γιαούζος, Μαργέλης, Καραγιάννης, Χαλκιάς κ.ά, που θα έπρεπε να αποτελούν πρότυπα για τους νεώτερους;

- δ) Πότε τέλος πάντων θα πάρουν σαφή θέση οι αρμόδιοι «θωκάριοι» γύρω από τη σύγχυση, που επικρατεί σήμερα στη μουσική μας, ένεκα των καινοφανών θέσεων της σχολής του ενός, που θέλησε να επιβάλλει τις προσωπικές του απόψεις, ισοπεδώνοντας τις απ' αιώνων κρατούσες θεωρητικές και πρακτικές θέσεις και απόψεις, που σέβεται και εφαρμόζει το σύνολο των ασχολουμένων με την μουσική μας; Τελικώς η εξαίρεση θα εξαφανίσει παντάπασιν τον κανόνα και οι υπερασπιστές του κανόνα θα σύρονται στα δικαστήρια, επειδή εμμένουν στην παράδοση και δεν τη θέλουν παράδοξη;

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Του Γενικού Γραμματέα της Ενώσεως προασπιστών
Εθνικής Μουσικής

Οι ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ
ΚΩΝ. ΖΑΡΑΚΟΒΙΤΗ

Ελάβαμε δυο βιβλία, έργα του Πανοσιολογιώτατου Αρχιμανδρίτου κ. **Αθανάσιου Γ. Σιαμάκη** υπό τους τίτλους **α) Μουσικολογικά Θέματα (Νεύματα - Οκτωηχία - Μακαμάτ)** και **β) Πλουτάρχου του Αθηναίου: Περί Μουσικής**. Εκδόσεις Κάλαμος, Αθήνα 2005. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν αποταθούν στον Συγγραφέα. Τιμώνται 13€ & 17€ αντίστοιχα συν Ταχυδρομικά. Όσοι αδυνατούν να καταβάλουν την αξία να αποταθούν σε εμάς (Τηλ: 210-9928636).

Θα ασχοληθούμε στο τεύχος αυτό με το Πρώτο βιβλίο.

Κρίνομεν ότι το βιβλίο αυτό τοποθετεί σειρά πραγμάτων στην ορθή θέση τους και αναλύει εν πάσει λεπτομερεία ποια είναι η μουσική την οποίαν ο Σ. Καράς εισηγείται ως Ελληνική Μουσική. Ο επηρεασμός του Σ. Καρά από την Οθωμανική μουσική είναι άμεσος, βαθύς και αθεράπευτος.

«Ο άμεσος επηρεασμός του Σ. Καρά από την Τουρκική μουσική είναι αδιαμφισβήτητος και εκ του γεγονότος ότι εις όλον το «θεωρητικόν» του απ' αρχής

μέχρι τέλους ως ήχους της Ελληνικής και Χριστιανικής λατρευτικής μουσικής εισηγείται ούτος σχεδόν άπαντα τα αραβοτουρκοπερσικά μακάμια, εκ των οποίων λαμβάνει κατά κανόνα την κατάτμισιν της οκτώηχου εις 45 ηχήματα, την ποσοτικήν αξίαν χειρονομικών σημαδιών, την ρυθμικήν ιδιότητα αυτών, τας κλίμακας και τα διαστήματα κατά γέννη, χροάς και ήχους».

Και συμπεραίνει: «Εντός του χώρου της λατρείας θα πρέπει άπαντες να σέβονται την οκταηχίαν και την σεμνότητα που επιζητεί η τέλεσις του μυστηρίου. Καθώς παν το ειδωλικόν δεν έχει θέσιν εντός της λατρείας, ούτω και παν το μωαμεθανικόν ή ειδωλικόν ή κοσμικόν δεν έχει θέσιν εν τη εκκλησιαστική μουσική. Αλλιώς η βαθμιαία είσοδος εθνικών ισλαμικών και κοσμικών στοιχείων θα είναι αναπότρεπτος και θα έχει ως άμεσον αποτέλεσμα την μίανσιν της εκκλησίας, τουθ' όπερ μισεί ο Θεός και βλάπτει καιρίως τον λαόν του. Καλή είναι η διάθλασις του ηλίου αλλ' αι υπεριώδεις και

υπέρυθροι ακτίνες αδεώς και αδιακρίτως θεω-μέναι επιφέρουν θάνατον. Και είναι τουλάχιστον ευσταθές αν εγκαταλείψωμεν την θεραπευτικήν φωτιστικήν και ζωογόνον του ηλίου ακτινοβολία και να περιπέσωμεν εις την θανατηφόρον ανάλυσιν του».

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ

Την Παρασκευή 22-4-05 το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Καρύτση σε συνεργασία με την Εφορεία του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», οργάνωσαν σύναξη πνευματικής προετοιμασίας εν όψει της Μ. Εβδομάδος, στο χώρο του ως άνω ιστορικού Ι. Ναού.

Μετά την θαυμάσια εισήγηση του προϊσταμένου του Ι.Ν. και καθηγητού της Θεολογικής σχολής του Πανεπιστημίου **π. Νικολάου Ιωαννίδη**, ακολούθησε συμφωνία βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής από τη χορωδία της «Κατσαρείου» Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ι. Μητροπόλεως Ιωαννίνων, με χοράρχη τον διακεκριμένο πρωτοψάλτη κ. **Σπύρο Υφαντή**, Αρχοντα Υμνωδό της Ι. Αρχ/πής Κων/πόλεως και εκλεκτό μέλος των «**ΥΠΕΡ-ΜΑΧΩΝ**». Το πρόγραμμα περιελάμβανε ύμνους της Μ. Εβδομάδος, οι οποίοι απεδώθησαν

κατά τρόπο υποδειγματικό, δημιουργώντας γενική κατάνυξη και ενθουσιασμό.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές της υπέροχης πνευματικής και καλλιτεχνικής αυτής βραδιάς.

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εξεδόθη και κυκλοφόρησε υπό του ζηλωτού πρωτοψάλτη και Αρχοντα Μουσικοδιδασκάλου του Οικουμενικού θρόνου κ. **Κων. Γαϊτανίδη** μουσικό βιβλίο με τίτλο **ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ**.

Είναι από κάθε άποψη προσεγμένο βιβλίο στο οποίο περιλαμβάνονται, αναστάσιμοι ύμνοι, ύμνοι του εσπερινού, του όρθου, οι κυριότερες καταβασίες του ενιαυτού, αργές δοξολογίες, πολυέλαιοι κ.λπ.

Συγχαίρομεν τον αγαπητό μας φίλο, και ευχόμαστε πάντα εκδοτικές επιτυχίες.

ΔΙΑΛΕΧΤΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ελάβαμε από τον πληθωρικών τοις έργοις και λίαν αγαπητόν μας νέο συνάδελφο κ. **Γρηγόριο Παπαεμανουήλ**, μια σειρά προγραμμάτων που αφορούν στην προσωπική συμμετοχή και της αξιολογότατης παραδοσιακής χορωδίας **ΟΙ ΔΟΜΕΣΤΙΚΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ**, σε μια μεγάλη σειρά κοινωνικών εκδηλώσεων.

Συγχαίρουμε εγκαρδίως τον εκλεκτό και δραστήριο συνάδελφο και του ευχόμαστε πάντα επιτυχίες.

Η ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Μεγάλη απήχηση με ευμενέστατα σχόλια έχει η έκδοση του περιοδικού μας. Αυτό συνάγεται από τα εκατοντάδες έγγραφα, τηλεφωνήματα και επιστολές, που κατέκλεισαν τα γραφεία μας. Ασφαλώς, δεν είναι δυνατόν να παρατεθούν όλα. Ενδεικτικά παραθέτουμε μερικά.

Απευθύνουμε προς όλους τις «εκ βαθέων» ευχαριστίες μας για τα ευμενή σχόλια και τα ενθαρρυντικά λόγια και υποσχόμεθα ότι –και με την συμπαράσταση όλων- θα αγωνιστούμε με σύνεση και συνέπεια για την προάσπιση της Εθνικής μας μουσικής.

Αριθμ. Πρωτ. 653
Εν Βούλα τη 25^η Απριλ. 2005

Προς
Την Πανελλήνιον Ένωσιν
Προασπιστών της Εθνικής
Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»
Αιτωλίας 2
163 41 ΗΛΙΟΥΠΟΛΙΝ

Αγαπητοί μοι,

«Χαίρετε εν Κυρίω πάντοτε».

Δια του παρόντος επιθυμούμεν, όπως εκφράσωμεν Υμίν τας ενθέρμους ημών ευχαριστίας, διά την αποστολήν του περιοδικού της Ενώσεως Υμών. Συγχαίρομεν, επικροτούμεν και επαινούμεν την εκδοτικήν προσπάθειαν Υμών εις τον τομέα τής Εθνικής Μουσικής. Προσευχόμεθα εις τό Ιερόν Θυσιαστήριον, όπως ο Κύριος της Ζωής διακρατή Υμάς και τα μέλη της Ενώσεως Υμών, επί έτη πολλά και υγιή, διά πρεσβειών των Αγίων Ενδόξων Βασιλέων και Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης, προστατών της Ιεράς ημών Μητροπόλεως και Πάντων των Αγίων.

Κατανυκτικήν και αγωνιστικήν υπόλοιπον Τεσσαρακοστήν.

**Ελάχιστος εν Επισκόποις.
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
+ Ο ΓΛΥΦΑΔΑΣ ΠΑΥΛΟΣ**

Ιωάννινα 12-04-05:

Αγαπητοί «ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

Με μεγάλη χαρά και ιδιαίτερη ικανοποίηση επήρα το πρώτο φύλλο της εφημερίδας. Καιρός ήταν πια, να ακουστεί και τώρα να «φανεί» η αλήθεια περί το «θέμα» που ανέκυψε από την αμφισβήτηση των «επιστημόνων».

Εκείνο που δεν μπορούν μερικοί να καταλάβουν είναι ότι, η

θεωρία είναι η δια-τύπωση των συμπερασμάτων της εξετάσεως και της παρατηρήσεως. Σήμερα με την πρόοδο της τεχνολογίας, μπορούμε να μετρήσουμε οτιδήποτε μηδέ εξαιρουμένης και της φωνής. Και μάλιστα μπορούμε και την ευλυγισία της φωνής να τη βάλουμε σε συγκεκριμένα «καλούπια», στενόχωρα και αποπνικτικά τόσο όσο να ακούγεται αντί άσματος απαίσια κραυγή «ατάκτως εκφωνούμενη». Κάθε τέχνη εμφανίστηκε από τον τεχνίτη. Η επιστήμη διαμορφώθηκε από την παρατήρηση και η εξέταση της διατυπώθηκε για να διδάξει τους επερχόμενους τεχνίτες, να καταγράψει την εμφάνισή της, να την τελειοποιήσει κατά το δυνατόν. Και βέβαια εξελίσσεται, αλλά, ποτέ δεν παραγνωρίζεται η βάση. Αυτά η επιστήμη. Η «τέχνη», που αποτελεί το «σήμα κατατεθέν» και σημαντικό στοιχείο ταυτότητας και της ιστορίας της λαού δεν επιδέχεται αλλοιώσεις, γιατί, αν μη τι άλλο, είναι επικίνδυνες να δημιουργήσουν σύγχυση, βαβελισμό και στη συνέχεια αδιαφορία, παραγνώριση και τέλος αφανισμό.

Λοιπόν ας προχωρήσουμε όλο και περισσότερο όπως ξεκινήσατε.

Προσωπικά, θέλοντας με την παρούσα να εγγραφώ κατ' αρχήν συνδρομητής στην εφημερίδα,

εσωκλείω «50 €». Για την εγγραφή μου ως μέλος της Π.Ε.Π.Ε.Μ. γνωρίστε μου, παρακαλώ, τι απαιτείται.

Προσβλέποντας στην εν συνεχεία επικοινωνία και συνεργασία διατελώ με

Πολλή, συναδερφική αγάπη

Σπυρίδων Δαμιανού Υφαντής
Αρχων Υμνωδός της Αγίας του
Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας
Α΄ ψάλτης Ιωαννίνων.

Αμφιθέα
47100 Άρτα
τηλ. 26810-61365

_____.

Κύριε Πρόεδρε,

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διάβασα το έντυπό σας και πραγματικά σας συγχαίρω για τα όσα αναφέρονται στις επιμέρους σελίδες του. Ήδη ο δάσκαλος κ. **Βασ. Κατσιφής** με είχε προϊδεάσει για την έκδοση του τριμηνιαίου περιοδικού της Ενώσεως σας αλλά και για το έργο και τη συμβολή των «Υπερμάχων», επαληθευόμενος στο ακέραιο...

Προσωπικά πιστεύω ότι είναι χρέος της Εκκλησίας αλλά και της Πολιτείας, να αγκαλιάσει πραγματικά την Πατρώα Βυζαντινή Εκκλησιαστική μας Μουσική μια και οι ρίζες της βρίσκονται στο αρχαίο μέλος και είναι πνευματικό προϊόν και ηχητικό απαύγασμα ορθοδόξου

βιώματος, με προορισμό όχι μόνο την ακουστική ή αισθησιακή ευχαρίστηση, αλλά κυρίως, τη συγκίνηση, κατάνυξη και ανύψωση της καρδιάς μας.

Και τα λέω αυτά γιατί κανένα ουσιαστικό κίνητρο δεν έχει ακόμα θεσμοθετηθεί ώστε μεθοδευμένα και συστηματικά να επιδιωχθεί η σωστή εκμάθηση και πιστή εκτέλεση της, χωρίς παρεκτροπές και καταστρατηγήσεις των αρχών που θέσπισαν οι τρεις Μεγάλοι Δάσκαλοι (Χρυσάνθος-Χουρμούζιος-Γρηγόριος) του ΙΘ' αιώνα, μετά από Πατριαρχική εντολή. Και δεν είναι ίσως της παρούσης να αναφερθούμε σε περιπτώσεις «μεγάλων» δασκάλων που στην προσπάθεια τους να πετύχουν κάτι το διαφορετικό, θυσίασαν στο παρελθόν και εξακολουθούν ορισμένοι να θυσιάζουν και σήμερα την Βυζαντινή μας Μουσική, προσθέτοντας ανορθόδοξα στοιχεία, και καταστρέφοντας τελείως μουσικές κλίμακες και ύφος.

Αλλά για όλα αυτά θα μπορούσαμε ίσως να αναφερθούμε εν καιρώ, επισημαίνοντας πολλά ατοπήματα και πρακτικές διαφόρων «νεοφανών» δασκάλων...

Για την ώρα, δέξου αγαπητέ κύριε Πρόεδρε με όλο σου το Συμβούλιο, τα

συγχαρητήριά μου για τον εγκαίνιασμό της περιοδικής σου έκδοσης και τις ευχές μου, όπως το περιοδικό, αποτελέσει, σημείο αναφοράς για όλους, όσους παραμένουν πιστοί στην Πατρών Βυζαντινή μας Μουσική, τη μουσική και υμνωδία των Αγγέλων...

Βασίλης Μιχ. Δανός
Δημοσιογράφος-Ιεροψάλτης

_____.

Μεσοποταμία Καστοριάς

20.05.2005

Αξιότιμοι κύριοι του Δ.Σ.
των «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ»

Πάντα με ενδιαφέρον παρακολουθώ τις συγκινητικές προσπάθειές σας για την προάσπιση της Εθνικής μας μουσικής. Με ιδιαίτερη χαρά πήρα το πρώτο τεύχος του περιοδικού «**Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ**», που πιστεύω ότι είναι ένα καλό βήμα για την υπεράσπιση και προβολή της ανοθεύτου Εκκλησιαστικής και δημοτικής μας μουσικής.

Σας εύχομαι υγεία και δύναμη για να αγωνίζεστε υπέρ των αδαμάντινων μουσικών μας παραδόσεων.

Σας εσωκλείω 30 Ευρώ για ενίσχυση του περιοδικού και σας παρακαλώ να μου το στέλνετε ανελλιπώς στη Δ/νσή μου:

Κων/νος Ι. Μουτίδης
Α' ψάλτης Μεσοποταμίας
52050 Μεσοποταμία Καστοριάς

